

Posudek diplomové práce Evy Ďurčkové „Posttraumatický rozvoj u profesionálních hasičů“

Diplomová práce Evy Ďurčkové je věnována aktuálnímu, zajímavému a odborně i společensky významnému tématu, otázkám posttraumatického rozvoje u příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR.

Práce byla předložena k posouzení a obhajobě v celkovém rozsahu 153 stran (+ 5 str. příloh, obsahujících kopie použitých metod) a je vnitřně členěna na teoretickou a empirickou část. Teoretická část je tvořena čtyřmi hlavními kapitolami, bohatě členěnými do četných podkapitol. První kapitola otvírá tematickou oblast stres – krize – trauma. Představuje stručně základní pojmy související s výzkumem stresu, uvádí pojem „krize“ a představuje dva příklady typologií krizí. Součástí první kapitoly je též uvedení pojmu „trauma“. Druhá kapitola představuje možné negativní důsledky traumatu a třetí kapitola je věnována konceptu posttraumatického rozvoje, terminologickým otázkám a možnostem měření posttraumatického rozvoje. V navazujících podkapitolách jsou představeny nejznámější modely posttraumatického rozvoje a nejčastěji v literatuře uváděné proměnné ovlivňující posttraumatický rozvoj. Čtvrtá kapitola uvádí hlavní charakteristiky práce Hasičského záchranného sboru ČR (dále HZS ČR) včetně požadavků kladených na výkon služby a psychologického profilu profesionálního hasiče.

Empirická část práce je tvořena formálně vzato rovněž čtyřmi hlavními kapitolami, fakticky však do struktury práce patří i (nečíslovaná) rozsáhlá diskuse, závěr a doporučení pro praxi, takže se jedná ve skutečnosti o sedm kapitol. Práce je doplněna soupisem použité literatury a přílohami.

Práce je sepsána přehledně a srozumitelně, dobrou češtinou a na vysoké úrovni odborného jazyka. Autorka vychází z relevantního a – zejména v oblasti posttraumatického rozvoje – rozsáhlého literárního zázemí, kombinujícího vhodně periodické i neperiodické, domácí i zahraniční zdroje. Diplomandka těchto zdrojů využívá s přiměřeným respektem, současně je však kriticky zpracovává, srovnává a hodnotí – pracuje s literaturou skutečně tvůrčím způsobem.

Empirický projekt ověřil základní výzkumnou otázku práce, zda u profesionálních hasičů dochází v důsledku náročnosti jejich profese k posttraumatickému rozvoji a pokud ano, v jaké míře u souboru 100 profesionálních hasičů, vykonávajících službu u HZS Středočeského

kraje. V projektu bylo formulováno celkem 16 hypotéz, z nichž některé byly, některé nebyly zamítnuty, výsledky výzkumu však přinesly rozsáhlé a pozoruhodné poznatky, týkající se náročnosti práce profesionálních hasičů a způsobů vyrovnávání profesionálních příslušníků HZS ČR s těmito nároky.

K práci by bylo možno vznést některé dílčí připomínky, např. že pasáže, jež nesouvisí s hlavním tématem práce, posttraumatickým rozvojem jsou zpracovány podstatně méně podrobně, že zpracování rozsáhlého souboru dat mohlo být provedeno i dalšími postupy, že metoda „Stress Profile“ měla být administrována in extenso atd., žádná z těchto připomínek však nemůže být zásadní povahy a nemůže proto zpochybnit celkovou kvalitu a přínos této práce. Diplomandka sama pravděpodobně při obhajobě uvede řadu problémů, jež musela při realizaci empirické části práce překonat.

Zajímalo by mne však mj., zda diplomandka uvažovala i o jiných možných vysvětleních zjištěných souvislostí mezi dosaženým posttraumatickým rozvojem a velikostí hasičské stanice, než je homogenita souboru pracovníků stanice.

Závěr:

Diplomová práce Evy Ďurčkové je přínosnou psychologickou studií, věnovanou originálnímu tématu, posttraumatickému rozvoji u profesionálních hasičů. Diplomandka samostatně formulovala výzkumný problém, analyzovala současný stav poznání v dané oblasti a ověřila stanovené předpoklady v empirickém šetření. Konstatuji, že diplomová práce Evy Ďurčkové splňuje požadavky kladené na tento typ prací, doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení „výborně“.

V Praze dne 23. 1. 2014

prof. PhDr. Vladimír Kebza, CSc.

